

MEMÒRIA SOBRE L'ADQUISICIÓ DE LES OBRES: INFORMALISTA 2 D'AMÈLIA RIERA, C.1960, NEOFORMA A-15 DE LLUÍS BOSCH, 1963, SENSE TÍTOL DE JOSEP GUINOVART, 1963 I SENSE TÍTOL DE MODEST CUIXART, 1960, DINTRE DE LA LÍNIA D'ADQUISICIONS D'ART DE POSTGUERRA I SEGONES AVANTGUARDES

Joan Gil Gregorio, ha ofert al Departament de Cultura les obres següents:

- Informalista 2, d'Amèlia Riera, cap el 1960, Tècnica mixta sobre tela, i mides 73 x 100 cm.
- Neoforma a-15, de Lluís Bosch, de 1963, Tècnica mixta sobre tela, i mides 81 x 100 cm.
- Sense títol, de Josep Guinovart, de 1963, Tècnica mixta sobre tàblex i mides 67,5 x 60,5 cm.
- Sense títol, de Modest Cuixart, de 1960, Tècnica mixta sobre tela i mides 92 x 72 cm

Informalista 2. 1960: història i context de l'obra

L'obra *Informalista 2* és una tècnica mixta sobre tela, amb mesures 73 x 100 cm, produïda per l'artista Amèlia Riera (Barcelona, 1934- 2019), circa l'any 1960.

L'Amèlia Riera és una artista catalana que va tenir una gran activitat en la societat artística de l'època. Es va agrupar amb altres artistes com Carles Mensa, Carles Planell, Lluís Bosch, Owe Pellsjö i Joan Vilacasa, amb qui va presentar importants mostres tant nacionals com internacionals. L'any 1962 va ser cofundadora del Cicle d'Art d'Avui (1962-1964) i del Premi Internacional de Dibuix Joan Miró. Aquest mateix any, Riera va impulsar el Salón Femenino de Arte Actual (1962-1971) amb l'objectiu de reivindicar i visibilitzar l'art creat per dones, en el que també hi va participar com a artista en diferents edicions i on va obtenir el Primer Premi del IX Saló. A més, va participar a les MAN (Mostres d'Art Nou, 1964-1976) i va participar en els VI i VII Saló de Maig.

Dins d'aquesta activitat artística, hi va haver un període informalista que va ser de curta durada entre els anys 1961 i 1964, però va ser l'impulsor de la seva obra posterior, evolucionant cap a un art més intimista i simbòlic. La seva primera exposició va ser a la Sala Belarte de Barcelona l'any 1963, ja a les acaballes de la seva època informalista, i de fet, l'any 1990 va ser l'única artista femenina seleccionada per a l'exposició Informalisme a Catalunya al Centre d'Art Santa

Mònica. Va participar en importants mostres col·lectives, entre d'altres: Cinco Artistas de la Escuela de Barcelona (Sala Amadis, Madrid, 1963); 9 artistes de Barcelona (Galerie Pierre, Estocolm, 1964); Abstractos catalanes (Barcelona, 1964); 10 Fran Barcelona, Och Valencia (Museus Norrköping, Örebro, Linköping, Eskilstuna, Kalstad i Jönköping, Suècia, 1966) i Espagne. Jeune peinture contemporaine (Musée des Augustins, Tolosa, 1966). També va guanyar el Premi Nacional de Cultura l'any 2015, en què la Generalitat de Catalunya va reconèixer la seva excel·lent trajectòria artística, i va ser nomenada membre d'honor de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi el 2016. El seu reconeixement artístic l'ha portat a ser una de les artistes seleccionades per a l'exposició que el MNAC té prevista aquest any, sobre el paper de la dona en el camp artístic, emocional i polític, juntament amb altres artistes com Aurora Altisent, Montserrat Gudiol o Ana Lentsch.

L'obra que es presenta en aquest plec, *Informalista 2* és una de les obres inèdites de la qual no hi ha constància que s'hagi exposat. És una de les obres més representatives de la curta etapa informalista de l'artista Amèlia Riera i forma part del període que J.E Cirlot va anomenar "pintura límit" i que malgrat durar tan sols 4 anys, va ser la gènesi de la resta de la seva obra. Sobre una superfície densa Riera experimenta amb les possibilitats expressives a través de tècniques habituals en l'informalisme com podien ser el grattage o el collage, però amb consciència de l'espai i dotant-les d'estructura i ordre constructiu. L'època d'*Informalista 2* és una època fosca i de caire tenebrós i destructor en què l'artista treballa amb peces pràcticament monocromes que l'artista il·lumina amb deixos de llum que sobren en les ombrívols zones matèriques. És una pintura en què sobre la concentració d'una substància única les línies, l'estructura o les esquerdes modulen l'obscuritat. L'aportació d'aquesta obra a la Col·lecció Nacional, suposa la possibilitat de tenir l'obra inèdita d'una dona artista que representa un dels períodes més rellevants de la seva trajectòria professional i de l'art català i l'informalisme dels anys seixanta, un període que ja forma part de la història de l'art i que encaixa perfectament amb el període de postguerra i segones avantguardes. La destinació més indicada per ser dipositada són els Museus de Sitges.

Neoforma a-15, 1963: història i context de l'obra

L'obra *Neoforma a-15* és una tècnica mixta sobre tela, amb mesures 81 x 100 cm, produïda per l'artista Lluís Bosch (Sant Feliu de Guíxols, 1929- Barcelona, 2019) l'any 1963.

Lluís Bosch i Cruañas va començar la seva trajectòria artística a principis dels anys 50, coincidint amb el període en què la pintura es portava als límits de la llibertat creadora en moviments com l'informalisme i l'abstracció. Bosch va tenir una gran influència d'artistes tant internacionals com Kandinsky o Klee com nacionals com Miró i Tàpies, i en la seva evolució professional es va interessar per l'espacialisme de Fontana i per l'estructuralisme de Mondrian. L'any 1954 va treballar en dibuixos de petit format amb punts, línies i figures geomètriques. Més endavant, entre el 1958 i el 1960, es comença a expressar amb un llenguatge primari de la matèria amb densitat, amb obres tancades i abruptes però on hi comencen a aparèixer alguns esquemes geomètrics. És ja el 1962 quan Bosch connecta aquesta geometria amb l'informalisme mitjançant les neoformes, en la seva recerca de noves vies integrant formes geomètriques deformades en espais neutres. També utilitzava un llenguatge més especialista i taxatista, afegint taques, gestos, formes dinàmiques i inestables que es convertien en signes i color dins la superfície. Aquest mateix any va publicar un escrit titulat *Teoria para lo románico*.

De fet, Lluís Bosch va formar part del moviment nascut als anys seixanta que, amb l'auge de l'informalisme, volia defensar el llenguatge abstracte. Aquest moviment, el grup del Cicle d'Art d'Avui, estava format per altres artistes com Carles Mensa o Amèlia Riera, i Bosch en va ser el secretari. Aquest grup va servir per situar-se en el marc internacional i ell també hi va participar, com el 17 de març de 1962, quan es va fer la mostra Primer Cicle d'Art d'Avui. També van

promoure altres iniciatives com les Mostres d'Art Nou (MAN), que van durar fins al 1976. L'any 1968 va ser membre fundador de l'equip Mostra i va ser membre sociatari dels Salons de Maig de Barcelona, on hi va participar en diverses edicions. La seva alternança entre activitat creativa i promoció artística el va portar a ocupar un càrrec de tècnic a la Fundació Joan Miró de Barcelona i també va ser crític d'art al setmanari Àncora de Sant Feliu de Guíxols. Bosch va exposar a diverses galeries com la Galeria Velasco de Barcelona el 1959, en diverses col·leccions nacionals el 1960 i en exposicions col·lectives com Art Espagnol Contemporain. També va exposar a la Galeria Kasper de Lausana, on va formar part de la seva Nouvelle École Européenne, i va participar en la representació espanyola de la VI Biennial de São Paulo.

Per tant, *Neoforma a-15* és un exemple representatiu de les també anomenades neoformes de l'artista Lluís Bosch i que va treballar l'any 1962 fent una fusió d'allò informal i d'allò estructural. L'artista va treballar en el que ell mateix va anomenar com "integració formal" en que buscava una projecció poètica entre els espais i les formes a través d'una innovació en el sentit de l'ordre que es conformava amb taques independitzades i formacions geomètriques que queden suspeses en el buit. Per una banda les gammes cromàtiques eren intenses i arriscades com a contrapunt a la contenció formal; per l'altra, malgrat l'ús de formes geomètriques essencials com quadrats o rectangles, l'artista en deformava els contorns trencant el paper o estripant la tela derivant en una descomposició morfològica. Bosch va voler establir aquests nous principis d'ordre, una renovació que tenia com a base l'ús de tècniques com el collage sobre materials com draps i papers arrugats amb taques independents, que s'organitzaven en formes geomètriques combinades en un espai buit i obert i en associacions d'espais organitzats. Amb aquest ordre renovat Bosch cerca un sentit de puresa i poesia de cada element: les línies, el color i la relació entre l'espai i les formes. L'aportació d'aquesta obra a la Col·lecció Nacional, suposa la possibilitat de tenir l'obra d'un home artista i que és un exemple excel·lent de les neoformes i que va tenir una participació molt intensa en la promoció artística i en el moviment informalista a Catalunya, que encaixa perfectament amb el relat museogràfic del període de postguerra. La destinació més indicada per ser dipositada és el Museu d'Art Contemporani de Barcelona.

Sense títol, 1963: història i context de l'obra

l'obra *Sense títol* és una tècnica mixta sobre tàblex, amb mesures 67,5 x 60,5 cm, produïda per l'artista Josep Guinovart (Barcelona, 1927-2007), l'any 1963.

Josep Guinovart va realitzar els seus estudis a l'Escola de la Llotja i inicià la seva carrera artística dins el corrent figuratiu, com era habitual en els artistes adscrits a l'informalisme, en el qual es mantingué fins a l'any 1958. És a partir d'aquest any que Guinovart comença a experimentar amb la transformació de diferents materials, primordialment la fusta, el paper i els teixits. És, per tant, als inicis de la dècada dels anys seixanta quan assoleix la màxima plenitud de la seva obra, caracteritzada per una complexitat tècnica i una gamma cromàtica fosca i apagada. Guinovart viatja a Madrid, on entra en contacte amb els creadors de la Escuela de Vallecas, Benjamín Palencia i Alberto Sánchez, l'obra dels quals serà una gran influència en la seva etapa inicial, juntament amb Miró i el llegat romànic català. L'obra primerenca de l'artista és afí al realisme expressionista i té l'objectiu de denunciar la realitat social del moment. Va poder realitzar la seva primera exposició el 1948 a les Galeries Syra de Barcelona i va participar al III Saló d'Octubre de les Galeries Laietanes el 1950. Més endavant, el 1952, s'incorpora al Cercle Maillol de l'Institut Francès de Barcelona i és allà on obté una beca del govern francès per estudiar a París, on ampliarà els seus horitzons artístics. L'any 1955 funda el grup Taüll, juntament amb Cuixart, Jordi, Muxart, Tàpies i Tharrats.

A més de les exposicions, al llarg dels anys cinquanta realitza murals, escenografies i vestuaris per a obres de teatre, il·lustracions i dissenys de

cartells, col·laborant en publicacions com ara *Dau al Set* i *Revista*. Durant aquesta dècada participa en nombroses biennals d'art contemporani com la I Biennial Hispanoamericana de Madrid (1951). També participa en diverses mostres col·lectives nacionals i internacionals com *Arte Español Actual* a Santiago de Xile (1953) o *Cinco artistas de la Escuela de Barcelona* a Madrid, Màlaga i Bilbao (1963). L'any 1994 s'inaugura la seu de la seva fundació a Agramunt: l'Espai Guinovart. Entre els seus reconeixements, cal destacar el Premi Ciutat de Barcelona d'Arts Plàstiques (1981 i 1984), el Premio Nacional de Artes Plásticas del Ministeri de Cultura (1982), la Creu de Sant Jordi (1984), atorgada per la Generalitat de Catalunya, el títol de Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres (1985), atorgat pel govern francès, i el Premi Nacional d'Arts Plàstiques de la Generalitat de Catalunya (1990).

Per tot això, *Sense títol* és una obra significativa de l'escassa producció informalista dels anys seixanta de Guinovart, on l'artista experimenta a través de la descoberta de materials i objectes reals, en un treball de superposició d'elements en forma de collage, teles i papers, sobre una placa de fusta que ha estat prèviament perforada. L'interès d'aquesta obra de Josep Guinovart rau en el rotund tractament de la matèria, exercici referent de l'informalisme, mentre que es treballa la superfície a nivell d'un espacialisme que té influències més internacionals com les de Lucio Fontana, establint un diàleg entre la bidimensionalitat i l'espai que la circumda. És una obra significativa de la sèrie informalista de Josep Guinovart que es troba reproduïda al llibre de Josep Corredor-Matheos: *Guinovart El arte en libertad* de l'any 1981 en que es presenten algunes peces d'aquesta època, resultat dels anys previs en que l'artista es va anar introduint en les corrents abstractes, bolcant-se en totes les possibilitats que l'espai li oferia treballant sobre la matèria amb talls, perforacions, relleus o grafismes. Aquesta obra ha estat exposada aquest any 2025 a la Fundació Espai Guinovart d'Agramunt a l'exposició *Guinovart versus Clavé*. De la tradició a l'avantguarda. L'aportació d'aquesta obra per part de la Col·lecció Nacional, suposa la possibilitat de tenir una obra de gran qualitat d'un dels períodes més rellevants de la trajectòria de l'artista, que va ser un gran referent en els corrents abstractes i l'informalisme. La destinació més indicada per ser dipositada és el MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida.

Sense títol, 1960: història i context de l'obra

L'obra *Sense títol* és una tècnica mixta sobre tela, amb mesures 92 x 72 cm, produïda per l'artista Modest Cuixart (Barcelona, 1925- Palamós, 2007), l'any 1960.

Modest Cuixart va començar estudiant medicina l'any 1944 per tradició familiar, però ho va abandonar dos anys després per dedicar-se plenament a la pintura. Amb el seu cosí Antoni Tàpies es va moure en cercles artístics on va conèixer Joan Brossa, Joan Ponç, Arnau Puig i Joan Tharrats, amb qui van fundar la revista *Dau al Set* el 1948. Gràcies a una beca de l'Institut Francès, va viatjar a França el 1950, on es va impregnar de l'obra de Dubuffet i Fautrier. A Lió, el 1951, va entrar en contacte amb l'avantguarda a través de Marcel Michaud, fet que va provocar un gir en la seva obra cap a l'abstracció matèrica d'estil informalista. Va exposar a la galeria de Michaud i va conèixer l'artista René Drouin. En aquest període també va fundar el grup Taüll amb altres set joves artistes catalans. L'any 1955 va abandonar del tot la figuració i va començar una etapa d'experimentació informal que es va allargar fins al 1963, etapa en que va crear l'obra *Sense títol*.

Durant aquesta etapa, Cuixart va participar en exposicions rellevants i va rebre diversos premis. El 1957 va exposar a *Abstractos Catalanes* a Madrid i a *Homenatge a Michel Michaud* a Lió. Després de visitar Picasso a Cannes, va ser convidat a participar a la XXIX Biennal de Venècia, fet que va situar la seva carrera a escala internacional. Va fer la seva primera exposició a París, dedicada a Cirlot, i el 1959 va assolir un gran reconeixement guanyant el Primer Premi Internacional de Pintura a la V Biennal de São Paulo i el Premi de Pintura

Abstracta de Lausana. Aquest mateix any, André Breton el va incloure a l'exposició surrealista internacional E.R.O.S., al costat de Marcel Duchamp. També és destacable la seva colpidora sèrie Nens sense nom, exposada a la Galeria René Metras, on retratava les víctimes innocents de les guerres. El 1983 va rebre la Creu de Sant Jordi i el 1999 la Medalla d'Or al Mèrit en les Belles Arts. Aquest 2025, el Museu MORERA de Lleida commemora el centenari del seu naixement amb un programa expositiu i d'activitats.

Sense títol és de gran rellevància en la trajectòria artística de Cuixart degut a la seva inscripció en la seva etapa informal que va tenir lloc entre 1955 i 1963. Un període en que l'artista experimenta amb textures, relleus i nous materials a més de amb noves tècniques pictòriques com és el cas del degoteig, que es pot apreciar en l'obra Sense títol. Altres elements característics d'aquesta etapa informalista de Cuixart que es poden apreciar a Sense títol són els punts, els cercles i les línies amb els que creava teixits compactes de rotunda plasticitat. suposa la possibilitat d'enriquir la col·lecció consolidant el reconeixement d'una figura cabdal de l'art català de postguerra, en una etapa de l'artista que té poca representació en la Col·lecció, i deixar testimoni d'un període que forma part de la història de l'art. La destinació més indicada per ser dipositada és el Museu d'Art Jaume Morera.

Atès l'interès de les obres d'Amèlia Riera, Lluís Bosch, Josep Guinovart i Modest Cuixart, es creu convenient adquirir-les per tal que passin a formar part del fons patrimonial de la Generalitat de Catalunya. L'adquisició compta amb els informes favorables de la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Cultural de Catalunya, reunida els dies 12 de juny i 17 de juliol, així com el seu preu, que es pot considerar del tot raonable.